

Nr 15.

Ankom till Riksdagens kansli den 11 mars 1910 kl. 3 e. m.

Andra kammarens fjärde tillfälliga utskotts utlåtande nr 5 med anledning af en inom kammaren väckt motion nr 33 angående tjänsteårsberäkning för länsjägmästare.

Uti en inom Andra kammaren väckt motion nr 33 har herr Svensson i Skyllberg m. fl. hemställt, att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville föreskrifva, att och i hvad mån vid skogsvårdsstyrelserna anställda länsjägmästare, som fullgjort hvad som erfordras för vinnande af anställning såsom tjänsteman i skogsstaten, må vid tillsättande af sådan befattning få räkna sig till godo väl vitsordad tjänstgöring vid skogsvårdsstyrelse.

Såsom motivering har anförts följande.

»Enligt 2 § af Kungl. Maj:ts nådiga förordning angående skogsvårdsstyrelser den 24 juli 1903 skall hos skogsvårdsstyrelse såsom biträde vara anställd en forstligt bildad person, hvilken helst bör hafva fullgjort hvad som erfordras för vinnande af anställning såsom tjänsteman i skogsstaten.

Dessa tjänstemän, som kallas länsjägmästare, hafva att befordra till verkställighet skogsvårdsstyrelses beslut, äfvensom att själfva hålla uppsikt öfver efterlefnaden af Lag angående vård af enskildes skogar, enligt 1 § i samma lag. Vidare åligger dem att biträda enskilde skogsägare med råd och upplysningar angående skogens rätta skötsel samt att genom föredrags hållande väcka allmänhetens intresse för en förbättrad skogsskötsel. I öfrigt hafva de en tjänstgöring, som väsentligt öfverensstämmer med skogsstatens tjänstemäns i allmänhet. Närmast torde deras tjänstgöring,

Bih. till Riksd. Prot. 1910. 9 Saml. 2 Afd. 2 Band. 14 Häft. (Nr 15). 1

ehuru betydligt mera kräfvande och omfattande flera detaljer af skogsvården, öfverensstämma med skogsingenjörernas, och vid förutnämnda lags ikraftträdande blefvo äfven dessa senare befattningar å de orter, där lagen äger tillämpning, indragna såsom öfverflödiga. Med de alltmer ökade krafven på intensivare vård af landets enskilda skogar, hafva stora anspråk ställts på skogsvårdsstyrelserna och deras tjänstemän, länsjägmästarna, hvilkas arbets- och initiativförmåga samt yrkesskicklighet i hög grad befordra nyttan af skogsvårdsstyrelsernas verksamhet.

På grund häraf måste det vara angeläget att till dessa befattningar erhålla särskildt lämpliga personer. Det finnes dock åtskilliga omständigheter, som göra dessa befattningar mindre eftersökta än närmast motsvarande i skogsstaten, och de viktigaste torde vara dels den ringa trygghet för framtiden, en dylik befattning erbjuder — befattningarna tillsättas ju på en tid af högst tre år — dels i sammanhang härmed, att utvägen till återinträde i statstjänst med utsikt till snar befordran så godt som stänges, enär af vederbörande myndighet vid förslags upprättande till besättande af revirtjänster inom skogsstaten, tjänstgöring såsom länsjägmästare icke räknats som någon merit.

Man skulle ju som skäl för sistnämnda omständighet kunna anföra, att länsjägmästarebefattningar ej tillsättas af statsmyndighet, utan af skogsvårdsstyrelse, men då sådan styrelse är tillsatt, ordföranden af Kungl. Maj:t och ledamöterna en af landstinget och en af hushållningssällskapets förvaltningsutskott, samt på enahanda sätt tillsatta revisorer granska arbetet, torde man utan tvifvel kunna säga, att betryggande säkerhet finnes såväl för rättvisa vid dylika tjänsters tillsättande som för ett rätt utöfvande af desamma.

I flera fall få redan nu tjänstemän, som ej tillsättas af Kungl. Maj:t eller statsmyndighet, rättighet att räkna sig till godo tjänsteår. Således få stadsläkare, extra provinsialläkare (i distrikt utan statsbidrag) och i vissa fall sanatorieläkare äfvensom distriktsveterinärer, hvilka alla tillsättas af enskilda styrelser, såsom merit räkna fulla tjänsteår vid sökande af annan tjänst.»

*Utskottets
yttrande.*

Redan vid 1904 års möte mellan skogsvårdsstyrelsernas ordförande var denna fråga föremål för öfverläggning. Det dröjde likväl till år 1908, innan de i Stockholm samlade skogsvårdsstyrelserna ansågo sig böra ingå till Kungl. Maj:t, med en skrifvelse, hvori begäres, att Kungl. Maj:t måtte taga under ompröfning, i hvad mån vid skogsvårdsstyrelserna anställda

länsjägmästare, som fullgjort hvad som erfordras för vinnande af stats-tjänst, vid tillsättande af sådan befattning skulle få räkna sig tillgodo väl vitsordad tjänstgöring vid skogsvårdsstyrelse. Kungl. Maj:t infortrade domänstyrelsens yttrande häröfver. Uti detta utlåtande (bil. 1), som afgafs den 17 november 1909, afstyrktes framställningen, och i enlighet med hvad domänstyrelsen hemställt, uttalade Kungl. Maj:t den 3 december 1909, att skrifvelsen icke föranledde till någon vidare åtgärd från Kungl. Maj:ts sida. Sedan ärendet fått denna utgång hafva i år likalydande motioner blifvit väckta i Riksdagens båda kamrar för att genom ett Riksdagens beslut söka ernå det åsyftade målet.

De befattningar, hvarom här är fråga, inrättades genom 1903 års förordning angående skogsvårdsstyrelser, i hvars § 2 det heter: »hos skogsvårdsstyrelse skall såsom biträde vara anställd en forstligt bildad man, hvilken helst bör hafva fullgjort hvad som erfordras för vinnande af anställning såsom tjänsteman i skogsstaten».

Enligt det kommittébetänkande, som låg till grund för Riksdagens beslut, skulle länsjägmästarna, hvilkas kompetens borde motsvara skogsstatstjänstemännens, förordnas af Kungl. Maj:t på förslag af skogsvårdsstyrelserna äfvensom uteslutande aflönas af statsmedel, men Riksdagen antog i stället de nu i lagen intagna stadganden, hvarigenom länsjägmästarna blefvo oberoende af skogsstaten. Länsjägmästarnas ställning och verksamhet är emellertid i många afseenden likartad med skogsstatstjänstemännens, och de ersätta äfven de förut af kungl. domänstyrelsen på viss tid förordnade skogsingenjörerna. Länsjägmästarna hafva att — hvarpå utskottet särskildt i detta sammanhang vill fästa uppmärksamheten — biträda skogsvårdsstyrelserna vid handläggning af alla de ärenden, som enligt lag tillhöra dessa, och medverka vid utöfvandet af den uppsikt som det, jämlikt lagen angående värden af enskildas skogar, ankommer på skogsvårdsstyrelsen att utöfva. Af för länsjägmästare utfärdade instruktioner, hvaraf ett par bifogas (bil. 2), framgår, att befattningen i själfva verket i afsevärd mån är af officiell natur. Härtill kommer, att bidrag till länsjägmästarnas aflönande erhålles från statsmedel, hvarjämte den tillsättande myndighetens, skogsvårdsstyrelsens, sammansättning — ordföranden utsedd af Kungl. Maj:t samt ledamöter af landsting och hushållningssällskapens förvaltningsutskott — anger, att befattningen icke, som domänstyrelsen i ofvannämnda skrifvelse antydt, är att betrakta såsom varande i det närmaste af privat natur.

På grund af dessa förhållanden har utskottet ansett skäl föreligga, att

staten medverkar vid lösningen af de svårigheter, som, enligt motionärernas framställning, otvifvelaktigt kunna menligt inverka på befattningarnas besättande med lämpliga personer, och som väsentligen bestå däri, att länsjägmästarnas ekonomiska framtid icke är betryggad. Enligt utskottets mening borde åtgärder i detta syfte ha vidtagits redan vid skogslagens antagande år 1903, men, när så icke skedde, är det angeläget, att staten nu i sin mån bidrar till frågans snara lösning. Härvid gäller det emellertid tillse, att skogsstatens berättigade intressen icke bli tillbakasatta.

Motionärerna anse, att olägenheterna skulle bli undanröjda om länsjägmästare, som genomgått skogsinstitutets högre kurs, finge för vinnande af anställning i skogsstaten räkna tjänstemeriter under sitt arbete hos skogsvårdsstyrelserna. Otvifvelaktigt skulle därigenom afsevärda fördelar beredas länsjägmästarna, som på detta sätt kunde efter någon tids tjänstgöring i denna befattning ingå uti skogsstaten och i täflan med dess tjänstemän vinna befordran till ordinarie tjänst samt få pensionsförmåner sig tillförsäkrade. Men för statens på extra stat stående tjänstemän skulle denna åtgärd i någon mån föranleda försämring af deras framtidsutsikter. En jämförelse mellan länsjägmästarnas och de extra skogsstatstjänstemännens ålder samt löneförmåner m. m. är återgifven i bilagan 3. Af denna framgår, dels att länsjägmästarnas löneförmåner i regel äro högre än de extra skogsstatstjänstemännens, och dels att deras ålder vid tjänstens tillträdande i genomsnitt är något högre än de öfrigas, hvarigenom man har anledning förmoda, att deras praktiska erfarenhet är större.

I betraktande af dessa förhållanden och enär så godt som alla länsjägmästarna fullgjort hvad som erfordras för vinnande af anställning i statstjänst, är det antagligt, att de vid tillsättande af ordinarie tjänst i skogsstaten skulle, om de finge räkna *fulla* tjänsteår för arbetet som länsjägmästare, äga företräde framför flertalet extra tjänstemän, som härigenom blefve tillbakasatta och såge sina beräknade befordringsmöjligheter förminskade. Möjligen skulle härigenom någon svårighet uppstå att rekrytera de lägre skogsstatstjänsterna och statens skogsvård däraf lida men.

Påtagligen af dessa skäl hafva motionärerna hemställt, att skrivelsen till Kungl. Maj:t skulle innehålla, att Kungl. Maj:t ville föreskrifva »i *hvad mån*» vid skogsvårdsstyrelserna anställda länsjägmästare finge räkna sig tjänstetiden hos skogsvårdsstyrelsen tillgodo, och synes härmed åsyftas viss *gradering* af årsmeriterna motsvarande den, som, enligt uppgift, förekommer vid domänstyrelsens befordringsförslag (se bil. 3.)

Genom en lämpligt afvägd meritberäkning för länsjägmästarna skulle enligt motionärernas mening kunna skipas den rättvisa mellan skogsstatens extra tjänstemän och länsjägmästarna, som billigheten kräfver. Utskottet instämmer häri, men anser sig icke kunna föreslå någon bestämd meritberäkning för länsjägmästarna, bland annat af det skäl, att ofvannämnda meritberäkningar icke äro af Kungl. Maj:t fastställda utan endast blifvit af domänstyrelsen använda såsom lämplig grund för meritberäkning vid befordringar. Skulle en utredning emellertid ge vid handen att meritberäkningar af detta slag böra tillämpas, vore det likväl, enligt utskottets mening, icke tillräckligt, att länsjägmästarna blefve berättigade att såsom merit räkna sig sin tjänstgöring till godo, utan det bör äfven i så fall fastställas, huru hög denna meritberäkning skall vara t. ex. i jämförelse med den, som begagnas för vissa extra tjänstemän inom skogsstaten.

Det bör emellertid i detta sammanhang icke förbises, att skogsstatens extra tjänstemän, som, därest länsjägmästarna få räkna meriter vid sökande af ordinarie befattningar i skogsstaten, därvid få vidkännas ökad konkurrens, äfven beredas möjlighet att förbättra sin ekonomiska ställning genom öfvergående i skogsvårdsstyrelsernas tjänst såsom länsjägmästare utan att utsikten till återinträde i statstjänst riskeras. För statens skogsvård skulle det äfven kunna innebära en fördel, därest forstligt bildade personer, som skolats i praktiskt öfvervakande af enskildas skogar, finge göra sin erfarenhet fruktbarande i statens tjänst.

Därest länsjägmästarna få räkna sin verksamhet som merit för erhållande af statstjänst, något som utskottet finner rättvist, synas vägande skäl tala för att de förordnas af domänstyrelsen i stället för af skogsvårdsstyrelserna. Emellertid vore det synnerligen olämpligt, om dessa skulle förlora hvarje inflytande öfver valet af sina tjänstemän. För att så mycket som möjligt bevara detta, utan att statens befogade anspråk tillbakasättas, kunde den anordningen möjligen befinnas tillfredsställande, att skogsvårdsstyrelserna äga förslagsvis med förord i viss ordning nämna tre personer, bland hvilka domänstyrelsen har att förordna en till länsjägmästare.

På grund af svårigheten att utan omfattande utredning kunna öfverblicka alla frågans konsekvenser, anser utskottet sig ej utan vidare kunna tillstyrka motionen. Men i betraktande af att det måste anses vara ett statsintresse, att landets i enskild ägo varande öfver 21 millioner hektar skog komma under kontroll af lika kompetenta tjänstemän som statens

cirka 7 millioner hektar, anser utskottet likväl, att motionens syfte bör af Riksdagen behjärtas. Utskottet hemställer fördenskull,

att Andra kammaren för sin del ville besluta, att Riksdagen i skrifvelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes taga under ompröfning, huruvida och under hvilka villkor vid skogsvårdsstyrelserna anställda länsjägmästare, som fullgjort hvad som erfordras för vinnande af anställning såsom tjänsteman i skogsstaten, må vid tillsättandet af sådan befattning få räkna sig tillgodo väl vitsordad tjänstgöring hos skogsvårdsstyrelse, samt, i den mån Riksdagens medverkan kräfves, för Riksdagen framlägga förslag i ärendet.

Stockholm den 11 mars 1910.

Å utskottets vägnar:

ERIK PALMSTIERNA.

Bilaga 1.

Till Konungen.

I underdånig skrifvelse af den 15 december 1908 har landshöfdingen F. Holmquist i egenskap af ordförande för ett möte med rikets skogsvårdsstyrelser hemställt, att Eders Kungl. Maj:t måtte taga under ompröfning, i hvad mån vid skogsvårdsstyrelserna anställda så kallade länsjägmästare, som fullgjort hvad som erfordras för vinnande af anställning i statstjänst, må vid tillsättande af sådan befattning få räkna sig tillgodo väl vitsordad tjänstgöring vid skogsvårdsstyrelse. Såsom motiv för denna framställning har framhållits bland annat, att arten af så kallad länsjägmästares verksamhet nära sammanföller med den verksamhet, som utöfvades af statens skogsingenjörer. Befattningarna som så kallade länsjägmästare hos skogsvårdsstyrelse erbjöde för en del skogstjänstemän icke den lockelse, som befattningar i statens tjänst, hvilket berodde bland annat därpå, att utvägen till återinträde i statens tjänst med utsikt till snar befordran efter en tids tjänstgöring inom skogsvårdsstyrelse så godt som stängdes, enär vederbörande myndighet vid förslags upprättande till besättande af revirtjänster inom skogsstaten icke räknade tjänstgöring som länsjägmästare såsom merit.

Instruktion för länsjägmästaren i Stockholms län.

Länsjägmästaren åligger:

att bereda och föredraga alla de ärenden, som vid styrelsens sammanträden förekomma till behandling och särskildt vid styrelsens första ordinarie sammanträde hvarje år framlägga förslag till användning af för skogskultur tillgängliga medel;

att föra protokoll vid styrelsens sammanträden samt vid dess besiktningsresor inom länet, samt uppsätta och kontrasignera alla från styrelsen utgående skrivelser och anordningar;

att för hvarje år till protokollen upprätta alfabetiskt ordnad sak- och personalregister;

att föra diarium öfver inkommande och utgående handlingar;

att för hvarje år ordna alla till styrelsen inkommande handlingar samt koncepten till dess utgående expedition samt förvara icke blott dessa handlingar utan äfven arkivet i dess helhet;

att föra räkenskaper öfver de under styrelsens förvaltning stående medel samt efter fastställd stat eller styrelsens särskilda beslut verkställa alla utbetalningar, skolande räkenskaperna, som afslutas för hvarje kalenderår, vara färdiga att föreläggas styrelsen inom utgången af februari månad nästföljande år;

att till styrelsen för ledning vid upprättandet af dess inkomst- och utgiftsstat uppsätta förslag därtill och framlägga detsamma vid styrelsens sista ordinarie sammanträde hvarje år;

att för lämnande af de upplysningar, som i anledning af lagen angående vård af enskilda skogar den 24 juli 1903 och kungl. förordningen angående skogsvårdsstyrelser samma dag böra meddelas, mellan styrelsens sammanträden vara att anträffa minst 2 dagar hvarje månad å ställe och tid, som på lämpligt sätt kungöres;

att efter styrelsens bestämmande företaga de resor, som af omständigheterna påkallas samt under samma resor, där omständigheterna sådant påkalla, genom samtal eller föredrag eller på annat lämpligt sätt bibringa allmänheten kunskap om skogens ändamålsenliga skötsel;

att för om händer hafvande medel, om sådant äskas, ställa säkerhet till belopp eller beskaffenhet, som af styrelsen bestämmes,

samt att i öfrigt ställa sig till efterrättelse föreskrifterna i lagen angående vården af enskildes skogar den 24 juli 1903 och Kungl. Maj:ts nådiga förordning angående skogsvårdsstyrelser samma dag, för skogsvårdsstyrelsen gällande reglemente äfvensom styrelsens fattade beslut, ägande länsjägmästaren att till protokollet få antecknad sin särskilda afvikande mening, där densamma ej öfverensstämmer med styrelsens beslut.

Instruktion för Gäfleborgs läns skogsvårdsstyrelses tjänstemän och tillsyningsmän.

Länsjägmästarens åligganden.

§ 1.

Länsjägmästaren är skogsvårdsstyrelsens i § 2 af kungl. förordningen angående skogsvårdsstyrelser den 24 juli 1903 omförmälda biträde; och åligger det honom i denna egenskap

att bereda och inför styrelsen föredraga samtliga på styrelsens handläggning beroende ärenden,

att tillse, att styrelsens beslut blifva i behörig ordning till verkställighet befordrade,

att tillhandagå med alla upplysningar och utredningar, som af styrelsen påkallas,

att kontrasignera alla från styrelsen utgående expeditioner med undantag af dem, som omnämnas i § 12,

att, på sätt i nådiga reglementet för styrelsen är föreskrifvet, föra styrelsens diarium öfver inkommande och utgående handlingar samt förse detsamma och styrelsens protokoll med de i reglementet bestämda register,

att ordna och vårda alla handlingar och akter, som tillhöra styrelsens arkiv,

att på begäran af vederbörande utfärda diariibevis och andra bevis samt meddela eller bestyrka afskrifter eller utdrag af styrelsens protokoll och andra styrelsens arkiv tillhörande handlingar,

att opåmindt hos styrelsen föreslå sådana på styrelsen ankommande åtgärder, hvilka han anser vara för främjande af dess uppgift tjänliga,

att förskaffa sig en möjligast noggrann kännedom om de enskilda skogarne inom länet,

samt att på hvarje sätt, såsom genom personliga besök å enskildes skogar, genom samtal med befolkningen, hållande af föredrag, spridande af lämpliga uppsatser o. s. v., söka intressera befolkningen inom länet för en bättre skogshushållning.

Länsjägmästaren är samtliga hos styrelsen anställda tjänstemäns, tillsyningsmäns och andre betjäntes närmaste förman och har att öfvervaka, att de med noggrannhet och ordning utföra sina åligganden.

§ 2.

Får länsjägmästaren kännedom om någon omständighet, som enligt hans förmenande bör hos skogsvårdsstyrelsen anmälas, åligger det honom att omedelbart göra sådan anmälan.

Tablå öfver olika befattningar i skogsstaten.

Befattningar	Antal platser	Medelålder vid platsens tillsättande	Aflöning Kronor	Beräknad årsmerit	Anteckningar
Skogsingenjörer	3	31,3	3,000	0,9	Ännu ingen bestämmelse om ålderstillägg, men skogsingenjör hade före 1905 3 dylika à 500 kr. Efter utnämning till ordinarie jägmästare får skogsingenjör i fråga om rätt till ålderstillägg enl. kungl. bref den ²⁸ / ₅ 1899 räkna sig till godo den tid, hvarunder han innehaft befattning såsom statens skogsingenjör.
Biträdande jägmästare	7	31,9	3,000—3,200	1	
Öfverjägmästareassistenter ...	10	28,7	3,000	0,9	
			För de 4 norrländska distrikten 3,200		
Skogstaxatorer	10	34,8	3,000	0,9	
Dikningsledare	3	34,0	3,000	0,9	
Amanuenser i kungl. domänstyrelsen	5	28,6	2,400—3,000	0,8	6 ålderstillägg à 100 kr. årligen, således högst 3,000 kr.
Skyddsskogsassistenter	5	26,8	2,400—3,000	0,75	3 ålderstillägg à 200 kr., således högst 3,000 kr.
Förvaltare af sockenallmänningar	3	35,0	2,800—3,000	0,75	
Aflönade assistenter å revir	54	31,0	2,400—3,000	0,75	
Ordinarie jägmästare	90	—	Begynnelselön 4,300—5,300, hvartill komma 3 ålderstillägg à 400 kr. hvar 5:e år, således slutlön 5,500—6,500 kr.		Jägmästare afgår vid 65 års ålder; har han då 35 tjänsteår och erhållit alla ålderstillägg, 3 hvar 5:te år à 400 kr., således efter ordinarie tjänst i 15 år, erhåller han en pension af 3,500 kr.
Länsjägmästare	19	33,7	i medeltal 3,800		I länsjägmästarnes antal, 19 st., äro ej inberäknade 2 st. pensionerade f. d. jägmästare och ej heller 2 st. länsjägmästare, som ej fullgjort hvad som erfordras för erhållande af anställning som tjänstemän i skogsstaten.